

บทคัดย่อ

ผังเมืองรวมเมืองเป็นแผนผังที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้อง ในด้านการใช้ประโยชน์ การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค การบริการสาธารณะและสภาพแวดล้อม ดังนั้น พื้นที่ที่ไม่มีผังเมืองรวมใช้บังคับ (เช่น พื้นที่ที่ยังไม่ได้วางและจัดทำผังเมืองรวม พื้นที่ที่อยู่ระหว่างดำเนินงานวางผังเมืองรวม พื้นที่ที่ผังเมืองรวมขาดอายุการใช้บังคับ) จึงได้รับผลกระทบ โดยหน่วยงานและผู้ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการพื้นที่ประสบปัญหาอย่างมาก ทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการศึกษาและสำรวจสภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการขาดอายุการบังคับใช้ผังเมืองรวมว่าได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิตประชาชน การใช้ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯ และ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างไร และมีสัมฤทธิ์ผลในการแก้ไขปัญหาอย่างไร เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดอายุบังคับทางกฎหมายของผังเมืองรวมอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการท้องถิ่น

ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากการขาดอายุใช้บังคับผังเมืองรวมมีขนาดและความรุนแรงสูงมากต่อการบริหารจัดการพื้นที่ การควบคุมและกำกับทิศทางการพัฒนาเมือง การใช้ประโยชน์ที่ดินและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตประชาชน ขณะที่ผลการศึกษาวิจัยในประเด็นกระบวนการวางและจัดทำผังเมืองรวมก็ยังไม่พบอีกว่า ปัญหาสำคัญที่การวางและจัดทำผังเมืองรวมเกิดความล่าช้าและไม่สามารถประกาศบังคับใช้ได้ทันเวลา จนส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดอายุใช้บังคับ หรือไม่สามารถประกาศบังคับใช้ได้ในเวลาที่เหมาะสมหรือทันกับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมของเมือง คือ ปัญหาการร้องเรียนของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่ทำการวางและจัดทำผังเมืองรวม ซึ่งข้อมูลการร้องเรียนหรือข้อเรียกร้องของประชาชนเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวมมีประเด็นที่สำคัญ คือ ผังเมืองรวมที่จัดทำไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของเมือง ไม่สอดคล้องกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมของประชาชนในพื้นที่ ไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ฯ นอกจากนี้ ยังมีเกิดผลกระทบในส่วนของการเกิดปัญหาความขัดแย้งและข้อร้องเรียนที่เกี่ยวกับการกำกับดูแล การปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมืองรวม เช่น การประท้วงต่อต้านการขยายถนนในเขตเมืองเก่า การสร้างอาคารสูงสถานบันเทิง ผับ บาร์ ในเขตที่อยู่อาศัย การก่อสร้างโครงการศูนย์การค้าครบวงจรขนาดใหญ่ในพื้นที่เกษตรกรรม ฯ เป็นต้น

การขาดอายุบังคับใช้ผังเมืองรวมอายุส่งผลกระทบเชิงลบต่อการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมือง การจัดการสิ่งแวดล้อม และการสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน แม้ว่ารัฐบาลจะได้กำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้แล้วแต่ในทางปฏิบัติก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคค่อนข้างมากและไม่เกิดประสิทธิผลอย่างที่ควรจะเป็น จึงควรจะต้องมีการดำเนินงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดสภาวะขาดอายุบังคับใช้ผังเมืองรวมอายุ เช่น ปรับปรุงกระบวนการ และขั้นตอนในการจัดทำผังเมืองรวม กระจายอำนาจการวางและจัดทำผังเมืองรวมให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง รวมทั้งมีวิธีปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดอายุบังคับใช้ผังเมืองรวมที่มีประสิทธิผล

คำสำคัญ : ผลกระทบต่อการพัฒนาท้องถิ่น, การขาดอายุบังคับใช้ทางกฎหมายของผังเมืองรวม, พื้นที่ภาคเหนือ

Abstract

Comprehensive Plan is the guideline to the develop and the sustainability of the city. Urban planning had been designed for the objective of utilization of the neighboring areas, including the designation of the transportation, the communication facilities, the infrastructures, the public services and also the environmental aspects. The region, where comprehensive plan could not be enforced, would have the impact and the consequences, for example, the areas that had no involvement in the comprehensive plan, or the vicinity that had not yet been planned in the city planning program, including the areas where comprehensive plan could not be enforced. Therefore, the governmental units whose responsibilities encounter the problems and the obstacles on the management of the areas. Consequently, it would be wise to make a survey and to study the problems and the impacts derived from the lack of comprehensive planning. The Major consequences would be the influence on the economic development and the socio-economic quality of life of the people who resided in the areas, for instance, the influence on the land use, natural resources and the way of life of the local people. In brief, the local government units would have the methods to solve the problems in addition to the efficiency of the problem solving method. How could they present their guidance towards the problems occurred due to the fact that the city planning law was in proclamation process and the lack of legal enforcement to direct efficiency local government management.

According to the study, it was found that impact on the shortage of the legalization of the comprehensive planning law had the influence on the land and the area management which controlled the direction of the city development and the land use as well as the environment condition and also the socio-economic quality of life of the local people. Meanwhile, the research revealed that the whole comprehensive planning had an important problem on design process and delay of the law enforcement which seemed to be consecutively postpone until it became ineffective was the complaint of comprehensive planning stakeholder who got involve in the comprehensive planning that had neither suitability nor appropriate to the socio-cultural aspect of the community. In conclusion, the comprehensive planning did not response to the need of the local community and it created conflicts and disagreement amongst the local people who enforced by the comprehensive planning, for example, the protest against the in-city roads and expansion of the streets' width, the high-rise building construction, entertainment complex, pub and bar in the residential areas and the construction of massive malls and supermarket complex in the agricultural areas.

In summary, the outdated comprehensive planning law would lead into physical impact that affected the land use and the environmental management as well as the influence on the way of life of the people who lived in the city. Even though, the government already initiated the comprehensive planning law; but there were many problems and many obstacles due to delay and the outdated of the comprehensive planning process should be re-organized in order that it would be possible to solve problems and obstacles and make comprehensive plan consecutively effect and success.

Keywords: impacts on the local development, the outdated comprehensive planning law, the Northern region